

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11CoPr/2/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7913219682
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7913219682.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Maximovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Zuzany Matyiovej v spore žalobcu: T. R., nar. XX.X.XXXX, bytom W. XXX/XX, N. nad A., zastúpený JUDr. Miroslavom Verebom, advokátom, so sídlom Šoltésovej 5, Košice, proti žalovaným: 1/ Mestský bytový podnik, obecný podnik, so sídlom Letná 183, Čierna nad Tisou, IČO: 35 529 385 a 2/ Mesto Čierna na Tisou, Námestie Pionierov 1, Čierna nad Tisou, IČO: 00 331 465, zastúpený JUDr. Petrom Pandym, advokátom, so sídlom L. Kossutha 99, Kráľovský Chlmec, o zaplatenie 2.633,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Trebišov z 2. decembra 2016, č. k. 13Cpr/3/2013-134

rozhodol:

M e n í rozsudok v napadnutej časti vyhovujúceho výroku, v ktorej bola uložená povinnosť žalovanému v 2. rade zaplatiť žalobcovi sumu 2.633,- Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5,75 % ročne od 1.4.2013 do zaplatenia tak, že žalobu voči žalovanému v 2. rade zamietá.

M e n í rozsudok v časti výroku o trovách konania, v ktorej bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu 100 % trov konania proti žalovanému v 2. rade tak, že vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie nepriznáva.

Žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trebišov (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.633,- Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5,75 % ročne od 1.4.2013 do zaplatenia, s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu plnenia povinnosť plniť druhému a priznal žalobcovi proti obom žalovaným nárok na plnú náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie tak v celom rozsahu vyhovel žalobe, ktorou si podľa jej skutkového vymedzenia žalobca uplatnil nároky z pracovného pomeru so žalovaným v 1. rade, pričom pasívnu vecnú legitimáciu i žalovaného v 2. rade vo vzťahu k týmto nárokom, odvodil žalobca od povinnosti žalovaného v 1. rade, právne s odkazom na ust. § 21 ods. 13 veta druhá zák. č. 523/2004 Z. z. a skutkovo s poukazom na skutočnosť, že žalovaný v 2. rade je zriaďovateľom príspevkovej organizácie žalovaného v 1. rade, ktorá hoc formálne zrušená nebola, fakticky žiadnu činnosť nevykonáva a nie je schopná plniť svoje záväzky. V celkovej sume 2.633,- Eur sa žalobca domáhal zaplatenia mzdy vyúčtovanej mu žalovaným v 1. rade na výplatu za mesiac december 2010 v sume 441,84 Eur, za mesiac január 2011 v sume 437,84 Eur, za mesiac február 2011 vo výške 437,84 Eur a za mesiac marec 2011 v sume 156,76 Eur, ďalej príspevku na stavovanie za obdobie mesiacov december 2010 až marec 2011 v sume spolu 90,58 Eur, tiež aj náhrady za nevyčerpanú dovolenku, na ktorú vznikol žalobcovi nárok do skončenia pracovného pomeru

v sume 220,19 Eur a napokon i náhrady mzdy pri okamžitom skončení pracovného pomeru z jeho strany v sume 847,95 Eur.

3. Prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku skutkovo vyšiel zo zistení, že na základe Pracovnej zmluvy zo dňa 11.9.1984 vznikol medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovaným v 1. rade v hmotnoprávnom postavení zamestnávateľa pracovný pomer, ktorý žalobca okamžite skončil dňa 8.3.2011 z dôvodu nevyplatenia mzdy. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané tiež tvrdenie žalobcu o výške mzdy (1.474,28 Eur) a príspevku na stravovanie (90,58 Eur), ktoré mu žalovaný v 1. rade nezaplatil za mesiace december 2010 až marec 2011; na podklade mzdy zúčtovanej za mesiace október až december 2010 prvoinštančný súd ustálil tiež výšku priemerného mesačného zárobku, dosiahnutého žalobcom v tomto období (423,97 Eur) a na jeho podklade ďalej objektivizoval ako výšku náhrady pri okamžitom skončení pracovného pomeru zo strany zamestnanca (847,95 Eur), tak i výšku náhrady, patriacej žalobcovi za nevyčerpanú dovolenku (220,19 Eur). Vo vzťahu k pasívnej vecnej legitimácii žalovaného v 2. rade súd prvej inštancie vyšiel zo zistení, že žalovaný v 1. rade je ním zriadenou príspevkovou organizáciou, ktorú i napriek tomu, že je dlhodobo insolventná a nevykonáva žiadnu činnosť žalovaný v 2. rade nezrušil. Zistenia v tomto smere súd prvej inštancie vyvodil tiež zo zakladacej listiny žalovaného v 1. rade, podľa ktorej bol založený s právnou formou príspevkovej organizácie, pričom v takejto forme je žalovaný podľa zistenia prvoinštančného súdu evidovaný tiež Štatistickým úradom SR.

4. Súd prvej inštancie na takto zistený skutkový stav aplikoval ust. § 69 ods. 1 písm. b), § 69 ods. 4, § 116 ods. 1 a 3, § 152 ods. 2 a 3 zák. č. 311/2001 Z. z., Zákonník práce, v znení neskorších zmien a doplnkov, právne posúdil vzťah žalobcu a žalovaného v 1. rade ako pracovnoprávny, z ktorého vyvodil povinnosť žalovaného v 1. rade zaplatiť žalobcovi mzdu, príspevok na stravovanie, náhradu mzdy pri okamžitom skončení pracovného pomeru zamestnancom a s ním súvisiacu náhradu mzdy za nevyčerpanú dovolenku v žalovanej sume 2.633,- Eur. Za omeškanie so splnením tejto peňažnej povinnosti zároveň prvoinštančný súd priznal žalobcovi tiež úroky z omeškania s použitím ust. § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, vo výške vyplývajúcej z ust. § 3 ods. 1 nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení neskorších zmien a doplnkov, počnúc dňom nasledujúcim po márnom uplynutí žalobcom dodatočne určenej lehoty na plnenie. Právne posúdenie uplatneného nároku súdom prvej inštancie voči žalovanému v 2. rade podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku spočívalo na extenzívnom výklade ust. § 21 ods. 13 zák. č. 523/2004 Z. z., o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnkov, ktorým podľa záveru súdu prvej inštancie možno vyvodiť, že rovnaký následok, teda prechod práv a povinností na zriaďovateľa, ako v prípade v tejto norme výslovne upraveného zániku príspevkovej organizácie, má tiež dlhodobá nefunkčnosť príspevkovej organizácie udržiavaná porušením zákonnej povinnosti zriaďovateľa takúto príspevkovú organizáciu zrušiť. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil s odkazom na ust. § 255 ods. 1 C.s.p. plným procesným úspechom žalobcu v spore.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v 2. rade zákonnej lehote odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobu voči nemu zamietne a prizná mu proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie. V odvolaní žalovaný v 2. rade namietal proti spôsobu právneho posúdenia veci a nesúhlasil v tejto súvislosti predovšetkým so záverom súdu prvej inštancie, že povinnosť, o splnenie ktorej v spore šlo, spočíva tiež na ňom. Akcentoval, že žalovaný v 1. rade je samostatným subjektom práv a povinností, do činnosti ktorého, vrátane oblasti pracovnoprávnych vzťahov, nemá možnosť zasahovať. Nesprávnym podľa odvolateľa bol tiež záver prvoinštančného súdu o statuse príspevkovej organizácie žalovaného v 1. rade, poukazujúc pritom na argumentáciu už prezentovanú v priebehu konania. Podľa odvolateľa sa súd prvej inštancie náležite nevysporiadal tiež s právnou otázkou platnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a dôvodil pri tom skutočnosťou, že k jeho uplatneniu žalobcom došlo až po uplynutí zákonnej prekluzívnej doby, na dôsledky čoho musel podľa jeho názoru prvoinštančný súd prihliadať z úradnej moci. Žalovaný v 2. rade napokon vytkol napadnutému rozsudku tiež právnu vadu, ktorej sa podľa odvolacích námietok mal súd prvej inštancie dopustiť priznaním účinkov doručenia prevzatia okamžitého skončenia pracovného pomeru svedkyňou Máriou Fülöpovou za situácie, keď v tom čase nebola ani štatutárnym orgánom žalovaného v 1. rade a nebola na takýto úkon splnomocnená. Svojimi odvolacími námietkami, vytykajúcimi napadnutému rozsudku právne vady, podľa úvahy odvolacieho súdu žalovaný v 2. rade uplatnil odvolací dôvod podľa ust. 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. V odvolaní žalovaný v 2. rade formálne označené odvolacie dôvody

podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e) a f) C.s.p. neboli podopreté konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na neúplnosť dokazovania či nesprávnosť skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov, a tak podľa posúdenia odvolacieho súdu neboli tieto ďalšie odvolacie dôvody odvolateľom materiálne a preto ani procesne účinne uplatnené.

6. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu v otázke právneho statusu žalovaného v 1. rade argumentoval, že žalovaným v 2. rade pôvodne zriadený štátny podnik s názvom Mestský bytový podnik, štátny podnik, IČO: 00696510, zanikol výmazom z obchodného registra dňa 25.5.1994, pričom k zriadeniu žalovaného v 1. rade došlo ešte predtým samostatnou zakladacou listinou zo dňa 21.12.1993, podľa znenia ktorej tento má právnu formu príspevkovej organizácie. Žalobca, oproti názoru odvolateľa, zastával názor, že pre nadobudnutie účinkov okamžitého skončenia pracovného pomeru postačovalo, aby sa tento úkon dostal do dispozičnej sféry zamestnávateľa. Poukázal v tejto súvislosti zároveň i na to, že na základe vykonaného dokazovania nemožno prijať jednoznačný záver, že v čase doručovania okamžitého skončenia už svedkyňa Mária Fülöpová u žalovaného v 1. rade nepracovala. Žalobca napokon nesúhlasil ani s názorom odvolateľa o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru z dôvodu jeho uplatnenia po uplynutí prekluzívnej doby. Poukázal pritom na skutočnosť, že skutkovým dôvodom okamžitého skončenia pracovného pomeru bolo nevyplatenie mzdy za mesiac január 2011, ktorá bola splatná dňa 8.2.2011 a preto pokiaľ dňa 8.3.2011 doručil zamestnávateľovi okamžité skončenie pracovného pomeru, urobil tak pred prekludovaním tohto práva. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu napokon poukázal tiež na to, že v skutkovo identickej veci iného zamestnanca proti obom žalovaným Okresným súd Trebišov rozsudkom sp. zn. 9Cpr/1/2014 zo dňa 14.10.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 CoPr/2/2015 zo dňa 30.3.2016 rozhodol rovnako než v posudzovanom prípade.

7. Nakoľko žalovaný v 1. rade proti napadnutému rozsudku odvolanie nepodal, je vzhľadom na kumuláciu subjektov na strane žalovaných pre posúdenie rozsahu rezolutívneho účinku odvolania len žalovaného v 2. rade a jeho prípadného dopadu na právny osud rozhodnutia tiež voči žalovanému v 1. rade z pohľadu úpravy ust. § 367 C.s.p. rozhodujúcou povaha ich procesného spoločenstva. Platí totiž, že pri samostatnom procesnom spoločenstve sa konkrétny výrok rozhodnutia týka samostatného práva alebo povinnosti jednotlivého subjektu a preto odvolanie konkrétnej strany sporu voči „svoju“ výrok vyvoláva účinky len vo vzťahu k tomuto výroku a nedotýka sa právoplatnosti ostatných výrokov (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1540s, str. 1246). K otázke charakteru spoločenstva medzi solidárne zaviazanými dlžníkmi Najvyšší súd Slovenskej republiky (NS SR) zaujal výstižné stanovisko napríklad tiež v rozhodnutí 4 Cdo 203/2005, v ktorom uviedol, že žalovaní solidárni dlžníci sú zásadne samostatnými, a nie nerozlučnými spoločníkmi v konaní. Vysvetlil pritom, že právny základ záväzku každého z nich a prípadné námietky proti nemu môžu byť u každého spoločníka posúdené nezávisle. Samotná povaha solidarity sa vyznačuje mnohosťou právnych vzťahov spätých iba totožnosťou plnenia či predmetu plnenia. Solidárny záväzok sa ale nemusí vyznačovať totožným obsahom, rôznosť práv a povinností k tomu istému plneniu je tu prípustná. Ak teda ide o samostatné záväzky, ktoré nemusia byť ani obsahovo totožné, potom už táto skutočnosť vylučuje, že by mohlo ísť medzi solidárnymi dlžníkmi o také spoločné práva, aby sa rozsudok musel vzťahovať na všetkých. Rozsudok sa nemusí vzťahovať na všetkých žalovaných solidárnych dlžníkov a o nerozlučné spoločenstvo medzi nimi nepôjde tiež preto, že veriteľ si môže zvoliť, či bude o celé plnenie žalovať všetkých alebo len niektorých spoludlžníkov. Už z toho, že o založení procesného spoločenstva medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa (pôjde o tzv. dobrovoľné spoločenstvo), vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov. Stotožniac sa s týmto spôsobom právneho posúdenia povahy procesného spoločenstva solidárne zaviazaných dlžníkov, odvolací súd uzavrel, že samostatná povaha procesného spoločenstva žalovaných vylučovala presah rezolutívneho účinku odvolania žalovaného v 2. rade aj na časť rozhodnutia, ktorá sa týkala len žalovaného v 1. rade. Preto podľa jeho záveru rozsudok súdu prvej inštancie v časti zaväzujúcej na plnenie a na náhradu trov konania žalovaného v 1. rade nadobudol právoplatnosť v zmysle ust. § 367 ods. 1 a contrario C.s.p., a tak nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

8. V ostatnej časti Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalovaného v 2. rade ako podané včas (§ 362 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadiska odvolaním uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných

podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v 2. rade je opodstatnené. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 26.9.2018 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

9. Svojimi odvolacími námietkami žalovaný v 2. rade nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť spôsobu právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie [§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.], medzi inými tiež i otázky svojej pasívnej vecnej legitímácie vo vzťahu k uplatnenému nároku. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, teda v skutkových okolnostiach z právnej normy vodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán. Pojem vecná legitímácia sa v civilnom konaní používa pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinností, ktoré sú predmetom konania. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že má hmotné právo o ktoré v konaní ide (žalobca), nie je podľa práva jeho nositeľom; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že má hmotnoprávnu povinnosť (žalovaný), jej nositeľom podľa práva nie je. Absencia vecnej legitímácie niektorej zo strán sporu sama o sebe i bez ďalšieho vylučuje dôvodnosť žaloby a preto činí dokazovanie, hodnotenie dôkazov i právne posudzovanie veci tiež z pohľadu splnenia ostatných predpokladov nadbytočným. Pokiaľ sa totiž tvrdenie žalobcu o vecnej legitímácii v konaní nedokáže, už záver o nedostatku vecnej legitímácie postačuje k tomu, aby žaloba o splnenie povinnosti žalovaným bola zamietnutá (por. uznesenie NS SR z 18. januára 2012, 6 Cdo 214/2011). V takom prípade pre naplnenie práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia postačí, aby dávalo odpoveď len na otázky týkajúce sa posúdenia vecnej legitímácie [por. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ÚS SR) z 22. 11. 2011, III. ÚS 517/2011-9].

10. Súd prvej inštancie dospel v otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade k pozitívnemu záveru na podklade posúdenia právneho statusu žalovaného v 1. rade ako príspevkovej organizácie, odôvodňujúceho podľa jeho vysvetlenia aplikovať na posudzovaný prípad zák. č. 523/2004 Z. z., z ktorého ust. § 21 ods. 13 veta druhá výkladom vyvodil, že na žalovaného v 2. rade prešli povinnosti príspevkovej organizácie žalovaného v 1. rade preto, že ako v odôvodnení uviedol, orgány žalovaného v 2. rade niekoľko rokov ignorovali platnú právnu úpravu a i napriek dlhodobej nefunkčnosti žalovaného v 1. rade nepristúpili k jeho zrušeniu, zrejme v domnení, že formálnym výkladom zákona nebudú musieť za neho plniť záväzky.

11. Odvolací súd sa so spôsobom posúdenia právneho statusu žalovaného v 1. rade súdom prvej inštancie i s jeho zdôvodnením bez výhrad stotožňuje a jeho záver, že žalovaný v 1. rade je príspevkovou organizáciou žalovaného v 2. rade považuje za celkom správny. V podrobnostiach odvolací súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a len na zvýraznenie správnosti v ňom prezentovaných úvah súdu prvej inštancie v tejto súvislosti dodáva: Otázku právneho statusu žalovaného v 1. rade v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nastolil žalovaný v 2. rade, ktorý v rámci svojej obrany v spore tvrdil, že pôvodne Mestský bytový podnik, štátny podnik, IČO: 00696510, bol transformovaný na obecný podnik, predstavujúci podľa zák. č. 369/1990 Zb. osobitnú organizačnú formu odlišnú od príspevkovej organizácie. V takejto právnej forme podľa názoru žalovaného v 2. rade žalovaný v 1. rade zotrval až dodnes a na tomto základe argumentoval, že na vzájomný vzťah žalovaných sa spravuje zák. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku. Touto myšlienkovou konštrukciou žalovaný v 2. rade celkom zrejme sledoval vylúčenie aplikovateľnosti ust. § 21 ods. 13 zák. č. 523/2004 Z. z., na základe ktorého, podľa argumentácie žalobcu, došlo k vzniku povinnosti, o ktorú v konaní šlo tiež žalovanému v 2. rade. Z obsahu spisu vyplýva, že právny názor žalovaného v 2. rade v otázke organizačnej podoby žalovaného v 1. rade bol vystavaný na skutočnosti, že vo svojom názve nesie slovné spojenie „obecný podnik“ a na tvrdení, že vznikol transformáciou pôvodného štátneho podniku. Nereflektuje však už fakty, na ktoré správne poukazoval v priebehu konania žalobca a z ktorých vychádzal tiež i súd prvej inštancie, že pôvodný štátny podnik a žalovaný v 1. rade istý čas právne existovali popri sebe, čo samo o sebe vylučuje transformačnú súvislosť a že podľa zápisu v obchodnom registri prešli práva a povinnosti zaniknutého

štátneho podniku na žalovaného v 2. rade (nie na žalovaného v 1. rade) čo rovnako právnenému nástupníctvu žalovaného v 1. rade nenasvedčuje. Čo je v tejto súvislosti absolútne rozhodujúce a celkom správne touto skutočnosťou odôvodnil svoj záver o organizačnej povahe žalovaného v 1. rade tiež súd prvej inštancie, zo zakladacej listiny žalovaného v 1. rade výslovne a jednoznačne vyplýva, že ju žalovaný v 2. rade založil ako svoju príspevkovú organizáciu.

12. Pokiaľ preto súd prvej inštancie aplikoval na posudzovaný prípad tiež zák. č. 523/2004 Z. z., upravujúci tiež otázky zriaďovania a hospodárenia a zrušovania príspevkových organizácií obcí, potiaľ jeho právnenému posúdeniu veci niet čo vytknúť. Odvolací súd sa však už nemohol stotožniť so spôsobom, aký súd prvej inštancie aplikoval jeho ust. § 21 ods. 13 veta druhá.

13. Podľa ust. § 21 ods. 12 písm. a) zák. č. 523/2004 Z. z., zriaďovateľ príspevkovej organizácie je povinný ju zrušiť k 31. decembru roka, v ktorom zistí, že tržby príspevkovej organizácie nepokrývajú jej výrobné náklady v súlade s odsekom 2 počas najmenej dvoch po sebe bezprostredne nasledujúcich rokov.

14. Podľa ust. § 21 ods. 13 zák. č. 523/2004 Z. z., ak k zániku rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie dochádza rozdelením, zlúčením alebo splynutím, zriaďovateľ určí v rozhodnutí termín, vecné a finančné vymedzenie majetku vrátane súvisiacich práv a záväzkov, ktoré prechádzajú na právneho nástupcu, ktorým môže byť len rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia. Ak rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia zaniká zrušením bez právneho nástupcu, práva a povinnosti prechádzajú dňom bezprostredne nasledujúcom po dni zrušenia na zriaďovateľa, ak osobitný zákon neustanoví inak.

15. Citované ust. § 21 ods. 13 veta druhá zák. č. 523/2004 Z. z., výslovne upravuje prechod práv a povinností príspevkovej organizácie, ktorá zanikla zrušením bez právneho nástupcu na zriaďovateľa. Súd prvej inštancie výkladom tejto normy vyvodil, že k prechodu práv a povinností na zriaďovateľa dochádza aj vtedy, keď príspevková organizácia síce právne trvá, avšak fakticky svoju činnosť nevykonáva a je insolventná, pričom jej zriaďovateľ si nesplní zákonnú povinnosť (§ 21 ods. 12 uvedeného zákona) zrušiť ju. Súd prvej inštancie odôvodnil takýto spôsob interpretácie uvedeného zákonného ustanovenia doktrínálnou požiadavkou aplikovať právnu normu v jej skutočnom zmysle a účele, a nielen v jej jazykovom vyjadrení.

16. Možno bez výhrad súhlasiť s úvahou súdu prvej inštancie, že text právnej normy nie vždy zodpovedá jej pravému významu (zmyslu), a preto jazykový výklad nevyhnutne nie je schopný vyriešiť zložitejšie interpretačné problémy, ku ktorým v praxi bežne dochádza. Výlučné používanie jazykového výkladu vedie často k objektívne nespravodlivým záverom ako správne poznamenal aj súd prvej inštancie. NS SR vo svojom uznesení sp. zn. 6 M Cdo 22/2010 v tejto súvislosti výstižne vyjadril, že je neakceptovateľným momentom aplikácie práva taká jeho realizácia, ktorá vychádza výlučne z rigorózneho jazykového výkladu dotknutých ustanovení. Jazykový výklad je len počiatočným spôsobom prístupu k aplikácii právnej normy; je len východiskom pre objasnenie a ujasnenie si jeho obsahu a účelu, k čomu ostane slúžiť celý rad ďalších postupov, ako je výklad logický, systematický, výklad e ratione legis a pod. Súd teda nie je absolútne viazaný iba doslovným znením zákonných ustanovení, ale môže (a v niektorých prípadoch musí), ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z princípov, ktoré majú svoj základ v ústavne konformnom právnom poriadku ako významovom celku, ho vyložiť tak, aby závery jeho výkladu boli vo všeobecnosti akceptovateľné a objektívne realizovateľné, inak povedané, aby súd nedospel k výkladu, ktorý význam a účel normy naostatok poprie a sťaží alebo dokonca znemožní jej realizáciu. Interpretácia (výklad) teda slúži na zistenie skutočného významu (zmyslu) právnej normy a jej zamýšľaného pôsobenia. V prípade právnej normy sa interpretáciou snažíme spoznať význam a odstrániť prípadné jej nejasnosti za účelom správneho pochopenia a následného správneho použitia právnej normy v praxi. Podľa názoru formulovaného ÚS SR v jeho náleze sp. zn. III. ÚS 341/07 v prípade výkladu ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód jazyková, logická, systematická, teleologická, historická a komparatívna absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri hľadaní skutočného významu a pôsobenia právnej normy treba mať na zreteli, že hranicu pre dotváranie práva predstavuje jasný text príslušného ustanovenia s jasne preukázaným úmyslom historického zákonodarcu. Z tohto následne, s ohľadom na princíp del'by moci, rezultuje záver, podľa ktorého sudca

nemôže vyplňať vedomú medzeru v zákone (MELZER, F.: Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. Praha: C. H. Beck, 2010, 304 s.).

17. Výklad ust. § 21 ods. 13 veta druhá zák. č. 523/2004 Z. z. súdom prvej inštancie týmto požiadavkám právnej praxe nezodpovedá, podľa názoru odvolacieho súdu minimálne z dvoch hľadísk. Predovšetkým je potrebné si uvedomiť, že v tomto ustanovení je upravená otázka prechodu práv a povinností rozpočtovej alebo príspevkovej organizácie na zriaďovateľa v prípade jej zániku. Súd prvej inštancie, ovplyvnený argumentáciou žalobcu, však v hypotéze tejto normy vzhliadol priestor na úpravu úplne odlišnej právnej situácie a so zásadne inými dôsledkami, než s akými ráta jej dispozícia. Podľa textu tejto právnej normy je totiž logickým predpokladom prechodu práv a povinností na zriaďovateľa súčasný zánik príspevkovej organizácie a jeho dôsledkom je právny stav, kedy záväzok pôvodne príspevkovej organizácie, ďalej zaťažuje už len zriaďovateľa. Spôsob aplikácie právnej normy súdom prvej inštancie však predpokladá paralelnú právnu existenciu príspevkovej organizácie a jej zriaďovateľa, za tohto stavu pripúšťa „prechod“ povinností z príspevkovej organizácie na zriaďovateľa, pričom i napriek tomuto prechodu povinnosť plniť naďalej ponecháva aj príspevkovej organizácii. V konečnom dôsledku teda súd prvej inštancie napriek tomu, že v odôvodnení napadnutého rozsudku sa formálne zmieňuje o prechode povinností, východiská a usporiadanie pomerov podľa napadnutého rozsudku tomuto právnemu inštitútu rozhodne nezodpovedajú a nabádajú skôr k záveru, že súd prvej inštancie právnu povinnosť žalovaného v 2. rade vo svojej podstate originálne založil. Akiste možno súhlasiť s argumentáciou žalobcu a i so zdôvodnením súdu prvej inštancie, že stav, ktorý žalovaný v 2. rade nezrušením žalovaného v 1. rade udržiava je právne nežiaduci a i morálne odsúdeniahodný. Ani to však podľa názoru odvolacieho súdu samo o sebe nemôže ospravedlniť výklad, vyvolávajúci silnú pochybnosť o tom, či tým nedochádza k narušeniu vôle zákonodarcu a už vôbec nie k takej interpretácii, ktorá celkom zrejme vedie k deformácii tradičných právnych inštitútov a k nelogickému usporiadaniu práv a povinností. Druhý dôvod, pre ktorý výklad ust. § 21 ods. 13 zák. č. 523/2004 Z. z. súdom prvej inštancie nemôže obstáť, spočíva podľa názoru odvolacieho súdu na absencii konkrétnych výkladových metód (okrem jazykovej do úvahy prichádzali logická, systematická, teleologická, historická a komparatívna metóda), s použitím ktorých by bolo možné tejto norme prisúdiť význam a pôsobenie zodpovedajúce interpretácii súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti odvolací súd akcentuje, ako už bolo zmienené na inom mieste tohto odôvodnenia, že výklad právnej normy nie je výsledkom prostej úvahy, ale jedná sa vždy o metodologický postup, pri ktorom súd s použitím niektorej z výkladových metód alebo viacerých z nich racionálne vysvetlí text právneho predpisu. Výklad posudzovanej právnej normy súdom prvej inštancie požiadavku metodického prístupu rozhodne nespĺňa.

18. Vo všeobecnosti jazykový (gramaticko-sémantický) výklad vychádza predovšetkým z analýzy slov a ich etymológie (pôvodu), rozmanitých gramatických foriem, sémantiky (náuky o význame slov), lexiky (slovej zásoby jazyka) a objasňovania noriem pomocou pravidiel gramatiky, štylistiky, syntaxe (vetnej skladby) i morfológie (tvaroslovia). Logický výklad objasňuje význam právnych noriem tým, že určuje ich obsah pomocou logických metód, ktorými sa analyzujú normatívne výrazy a normatívne vety ako aj vzťahy jednotlivých častí tzv. zdvojenej štruktúry právnych noriem (hypotézy a dispozície). Pri logickom výklade platného práva i právnych úkonov sa používajú rozmanité logické operácie, pravidlá riešenia normatívneho sporu či argumenty (napr. pravidlo *lex superior derogat legi inferiori*, *lex posterior derogat legi priori*, pravidlo *lex specialis derogat legi generali*, argumenty *argumentum a contrario*, *argumentum per eliminationem*, *argumentum a fortiori*, ktorý sa delí na ďalšie dva podtypy, a to *argument a minori ad maius* a *argument a maiori ad minus*, *argumentum per analogiam*, *argumentum reductione ad absurdum* a *argumentum reductione ad impossibile*, *argumentum a racione legis* a iné). Metóda systematického výkladu slúži na objasňovanie jazykovej nejasnosti pojmov s pomocou systematiky daného predpisu alebo iných právnych predpisov všeobecne, keďže i štruktúra právneho predpisu má svoj vlastný zmysel. Dôvod pre použitie systematiky pri systematickom výklade je možné vzhliadnuť v princípe jednoty právneho poriadku, kedy každú právnu normu vnímame ako súčasť celku a preto možno konštatovať, že bez kontextu právneho poriadku a právneho predpisu samotného, nie je možné ani dosiahnuť správny výklad. Okrem tohto princípu bezrozpornosti právneho predpisu a právneho poriadku je systematický výklad založený aj na ďalších postulátoch (najmä postulát ekonomie zákonodarstva, úplnosti, vylučujúci medzery v práve, postulát systematického poriadku a iné). Metóda teleologického výkladu sa zameriava na účel právnej normy, prípadne na účel právneho predpisu, ktorého je súčasťou. Vo vzťahu k interpretácii právna teória rozlišuje tri účely práva, ktoré môžeme s pomocou interpretácie zisťovať. Jedná sa o účel vo forme motívu na prijatie danej právnej úpravy, o účel premietnutý v právnej norme a vyjadrujúci jej zmysel a účel založený na skutočnosti, že právna norma má efektívne

viesť k účelným výsledkom. Historický výklad sleduje historický spoločenský kontext prijatia normy s cieľom poukázať na účel, ktorý zákonodarca normou sledoval, prípadne bol v historickom spoločenskom kontexte predurčený. Jednými z prameňov historického výkladu sú napríklad dôvodová správa k zákonu, autorský komentár či dobová odborná literatúra. Napokon metóda komparatívna je metódou, ktorá pri výklade zohľadňuje nie len úpravu jedného právneho poriadku, ale i úpravu pochádzajúcu i iných právnych poriadkov. Právna teória obmedzuje použiteľnosť komparatívneho výkladu len na prípady, kedy je to právnym poriadkom umožnené alebo ako doplnkovú metódu k inej výkladovej metóde.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu použitím žiadnej zo zmienených interpretačných metód nie je možné z normy systematicky obsiahnutej v zák. č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorá svojim textom upravuje prechod práv a povinností zaniknutej príspevkovej organizácie na zriaďovateľa, výkladom vyvodit' vznik právnej povinnosti zriaďovateľa plniť za príspevkovú organizáciu tretej osobe, ak tak sama neurobí, je insolventná, nevykonáva žiadnu činnosť a zriaďovateľ ju napriek tomuto stavu v rozpore so zákonným príkazom nezruší, rovnako ako ani zodpovednosť či ručenie zriaďovateľa za záväzky ním zriadenej príspevkovej organizácie alebo pristúpenie k týmto záväzkom. Preto záver súdu prvej inštancie o pasívnej vecnej legitímácii žalovaného v 2. rade, vystavaný výlučne na takejto neprípustnej interpretácii zákona, odvolací súd nepovažuje za správny. Odvolací súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že na úplne rovnakom spôsobe právneho posúdenia veci spočíva tiež rozsudok Okresného súdu Trebišov sp. zn. 9Cpr/1/2014 zo dňa 14.10.2014, na ktorý vo svojej argumentácii odkazoval žalobca a ktorým, či už sa jedná o riešenie obdobnej právnej situácie alebo jeho zdôvodnenie, sa výdatne inšpiroval tiež súd prvej inštancie v prejednávanej veci. Nemožno však v tejto súvislosti prehliadnuť, že Krajský súd v Košiciach posudzujúci odvolanie žalovaného v 2. rade proti tomuto rozhodnutiu sa v potvrdzujúcom rozsudku sp. zn. 3 CoPr/2/2015 zo dňa 30.3.2016 s otázkou vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade z pohľadu správnosti interpretácie ust. § 21 ods. 13 veta druhá zák. č. 523/2004 Z. z. nezaoberal, čo celkom nepochybne uberá tomuto argumentu žalobcu na dôraze.

20. Z týchto dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že žalovaný v 2. rade nie je vo vzťahu k uplatnenému nároku pasívne vecne legitímovaným subjektom, a preto je napadnutý rozsudok v časti zaväzujúcej ho na splnenie peňažnej povinnosti vecne nesprávny. Vecne nesprávne rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti nemohlo byť odvolacím súdom potvrdené v zmysle ust. § 387 ods. 1 a contrario C.s.p. a nakoľko zároveň neboli splnené zákonné predpoklady pre jeho zrušenie (§ 389 C.s.p.), v súlade s ust. § 388 C.s.p. odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti vyhovujúceho výroku zmenil tak, že žalobu voči žalovanému v 2. rade zamietol.

21. Vzhľadom na zmenu napadnutého rozsudku v časti žaloby smerujúcej proti žalovanému v 2. rade, v súlade s ust. § 396 ods. 2 C.s.p. rozhodol odvolací súd tiež o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie vo vzťahu medzi ním a žalobcom.

22. Podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

23. V konaní pred súdom prvej inštancie mal v konečnom dôsledku žalovaný v 2. rade plný procesný úspech, a preto mu v súlade s citovaným ust. § 255 ods. 1 C.s.p. vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní neúspešný. I napriek tomu odvolací súd žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konanie nepriznal, majúci za to, že v okolnostiach prípadu možno nájsť osobitného zreteľa hodné skutočnosti, odôvodňujúce aplikáciu ust. § 257 C.s.p.

24. Podľa ust. § 257 C.s.p. výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

25. Citované ustanovenie zákona umožňuje súdu nepriznať nárok na náhradu trov konania strane sporu, ktorej inak tento nárok patrí. Aplikácia citovaného ustanovenia zákona pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú kumulatívne splnené dve podmienky: jedná sa o dôvody hodné osobitného zreteľa a ide o výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti pritom zákon bližšie nedefinuje, ale výklad ponecháva na súdnu prax. K dôvodom hodným osobitného zreteľa možno však zahrnúť neprimeranú tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povahu a okolnosti sporu, zložitnosť doposiaľ neriešenej právnej problematiky, zložitnosť

prípadoch výkladu medzinárodnej zmluvy, osobitné pomery strany sporu, či nízky príjem (por. Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1540s, str. 942).

26. Odvolací súd za dôvod hodný osobitného zreteľa posúdil postoj žalovaného v 2. rade, ktorý je subjektom verejnej správy, u ktorého je objektívne možné vo zvýšenej miere očakávať dodržiavanie zákona a tiež i istú mieru sociálneho súcitenia k obyvateľom, ktorých v rámci plnenia úloh samosprávy zastrešuje, k insolventnosti príspevkovej organizácie v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti, zvlášť za situácie, keď sa jedná o základné mzdové nároky jeho zamestnancov. Za odsúdenia hodné odvolací súd považuje už len to, že žalovaný v 2. rade, majúci bez akýchkoľvek pochybností vplyv na činnosť žalovaného v 1. rade pripustil, aby sa jeho zamestnanci bez riadneho skončenia pracovných pomerov a vyrovnania finančných vzťahov s nimi prakticky zo dňa na deň ocitli bez práce a aby, bez ohľadu na dôvody, ktoré ho k tomu viedli, neprevzal zodpovednosť za jeho záväzky riadnym formálnym zrušením tak, ako to zákon predpokladá. Nemožno sa nepozastaviť tiež nad podstatou jeho obrany v spore, v rámci ktorej nemal zábrany za už zmienených okolností, za ktoré morálne spoluzodpovedá, spochybňovať právnu povahu žalovaného v 1. rade, ktorú paradoxne sám pri jej založení určil a účelovo tiež i spôsob doručenia okamžitého skončenia pracovného pomeru žalovanému v 1. rade v čase, keď jeho orgány sám ponechal nefunkčné. Tieto skutočnosti podľa názoru odvolacieho súdu nemožno ponechať bez povšimnutia ani v procesnom prostredí a v ňom sa v okolnostiach prípadu javí byť spravodlivým prostriedkom zadosťučinenia žalobcu za už zmienenú krivdu, nepriznať žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie. Z tých istých dôvodov odvolací súd nepriznal žalovanému v 2. rade ani nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných

náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.)